

Anmelden voor de Nieuwsflits: stuur een e-mail met daarin uw naam en adresgegevens o.v.v. *aanmelden nieuwsflits*. — Is uw mailadres gewijzigd? Geef dit a.u.b. tijdig door en met uw adresgegevens. Wilt u contact met een van onze vrijwilligers? Mail ons dan met vermelding van het onderwerp: nva.gron.dren@gmail.com

---

Nieuwsflits 55 | NVA regio Groningen/Drenthe | september 2014

VG BelangenPlatform - 1 oktober, Groningen

Informatieavond over de veranderingen in de zorg voor VerstandelijkGehandicapten

Sprekers :

Dorien Kloosterman, beleidsmedewerker langdurige zorg bij Ieder(in)

Piety Groeneveld, directeur van Ilmarinen in Groningen

Forum-discussie:

Nico Moorman van Menzis Zorgkantoor, Dorien Kloosterman, Piety Groeneveld en Arjen Drieënhuizen.

Van 19.30 – 21.30 uur (inloop vanaf 19.00 uur)
Hanze Plaza, Protonstraat 16, 9743 AL Groningen

Toegang is gratis. Aanmelden is niet nodig. U bent van harte welkom!

AANMELDEN IS NOG MOGELIJK!

AUTISME BIJ JONGE KINDEREN – 8 oktober, Groningen

Het Autisme Infocentrum Groningen organiseert op 8 oktober een thema-avond "Autisme bij jonge kinderen" (0-6 jaar).

Wat is autisme? Wat zijn vroege signalen? Wat kun je doen als je autisme (en/of andere beperkingen) vermoedt? Wat voor behandelingen zijn er mogelijk? Wat betekent het voor je gezin?

Twee deskundigen uit eigen regio, Dr. Els Blijd-Hoogewys (INTER-PSY) en drs. Annetiek Landlust (Lentis / Autisme Team Noord Nederland), vertellen elk hierover in een lezing met videobeelden.

Schrijfster Trenke Riksten zal vertellen over de ervaringen in haar eigen gezin.

Tijd: 19.30 – 21.45 uur (inloop vanaf 19:00 uur)
Locatie: MFC centrum de Wijert, P.C. Hooftlaan 1A, 9721 JM Groningen
Kosten: Kosten: €2,- contant voldoen bij binnenkomst

Graag aanmelden bij: aic_groningen@live.nl

Thema-avond Volgbaar Onderwijs – 9 oktober, Haren

Het ouderplatform Volgbaar Onderwijs (voorheen HAVOplus) organiseert op 9 oktober een thema-avond. Het College voor de Rechten van de Mens komt tekst en uitleg geven over de Wet gelijke behandeling voor mensen met een handicap of chronische ziekte, toegespitst op de onderwijssituatie.

Hoewel de wet breder van toepassing is, is onderwijs de focus op deze thema-avonden. De wet beschermt leerplichtige kinderen tegen ongelijke behandeling als gevolg van een chronische ziekte of handicap. Onderwerpen:

- uitleg over de Wet gelijke behandeling
- verduidelijkende voorbeelden
- de relatie met passend onderwijs
- het VN Verdrag voor de rechten van mensen met een beperking
- hoe te handelen als een oordeel van het College gewenst is

De thema-avonden worden georganiseerd omdat van goede kennis van de Wet gelijke behandeling een preventieve werking uitgaat. Uitleg door het College maakt duidelijk wat van het onderwijs aan leerlingen met handicaps wel en niet verwacht mag worden en leidt zo tot een meer constructieve samenwerking tussen onderwijs en ouders.

Tijd: 19.30 – 21.30 uur (inloop vanaf 19.00 uur)

Locatie: kantine van het Zernike College, Rummerinkhof in Haren

Zie: <http://www.netwerkouderinitiatieven.nl/site/page.php?107>

Petitie vrije artsenkeuze

Zorgverzekeraars krijgen steeds meer macht, zeker als ze straks zorgverleners waar ze geen contract mee hebben niet meer hoeven te vergoeden.

- Wat is artikel 13 en waarom is deze zo belangrijk?
- Waarom zou men de vrije artsenkeuze afschaffen?
- Wat gaat er veranderen?

Als je zorg nodig hebt, kan je in Nederland zelf bepalen naar welke arts of andere hulpverlener je gaat. Dit is geregeld in artikel 13 van de Zorgverzekeringswet. De Tweede Kamer heeft onlangs ingestemd met een aanpassing van deze wet, waardoor zorgverzekeraars niet langer de verplichting hebben ook voor niet-gecontracteerde zorg te betalen.

Wat is artikel 13 en waarom is deze zo belangrijk?

Zorgverzekeraars maken afspraken met zorgaanbieders, zoals ziekenhuizen, huisartsen en apothekers. Ga je naar zo een 'gecontracteerde zorgaanbieder' dan betaalt de zorgverzekeraar de kosten.

Ga je naar een niet-gecontracteerde zorgaanbieder dan is het afhankelijk van je polis wat je vergoed krijgt. In artikel 13 is vastgelegd dat zorgverzekeraars, ook als je naar een niet-gecontracteerde zorgverlener gaat, altijd een deel van de rekening moeten

betalen. Dit deel moet zo groot zijn, dat de kosten geen belemmering vormen, om naar een niet-gecontracteerde hulpverlener te gaan.

Waarom zou men de vrije artskeuze afschaffen?

Belangrijkste reden is dat slecht presterende en te dure zorgverleners uit de markt kunnen worden gehaald. Door deze niet meer te vergoeden, krijgen ze geen patiënten en zullen ze of de kwaliteit moeten verbeteren of moeten stoppen met het aanbieden van de behandeling.

Dit klinkt logisch, maar kan alleen werken als er voldoende duidelijkheid is over de kwaliteit van zorg. Hierdoor is het voor zorgverzekeraars (nog) niet mogelijk om zorg in te kopen op basis van kwaliteit. Daarom voert de Consumentenbond ook actie tegen de wetwijziging.

Wat gaat er veranderen?

Hierover schreven we in de vorige Nieuwsflits al. Iedereen in Nederland is verplicht een zorgverzekering af te sluiten. Een aantal verzekeraars kwam het afgelopen jaar met een uitgekilde budgetpolis. Met zo'n polis en de aanpassing van de wet op 1 januari 2016 is het dus mogelijk dat een zorgverzekeraar **niets** meer van de rekening betaalt als je naar een niet-gecontracteerde zorgverlener gaat. De zorgverzekeraars kunnen dan bepalen naar welke medisch specialist, psychiater, of andere behandelaar in de geestelijke gezondheidszorg je wordt doorverwezen. Patiënten kunnen wel zelf hun huisarts, tandarts en fysiotherapeut blijven kiezen.

Lees: <http://www.consumentenbond.nl/zorgverzekering/extra/vrije-artskeuze/>

Teken de petitie: <http://www.reddevrijeartskeuze.nl/>

De regio op de website

Wilt u een Nieuwsflits nog eens teruglezen? Zoekt u een contactpersoon uit de regio?

Ga naar de website: www.autisme.nl

Voor nieuws over Groningen en Drenthe klikt u op bovenin op 'contact' en kiest dan 'Regionaal'. Kies daarna Groningen/Drenthe. Hier staan verschillende items en vindt u ook de Nieuwsflits.

Leven met autisme 2014 – 25 oktober, Hoogeveen

Op zaterdag 25 oktober 2014 organiseren de Autisme Contactgroep Hoogeveen en de Bibliotheek Hoogeveen de 3e Informatiemarkt Autisme. Het thema is 'Leven met autisme anno 2014'.

Nieuw is de verhalentafel: diverse mensen zullen aan deze tafel geïnterviewd worden over autisme. Er zal tijdens de markt een film over autisme worden gedraaid.

Deelnemers gezocht voor de interviews!

Onder leiding van Emil Klok worden verschillende mensen geïnterviewd over thema's rond autisme. Toehoorders kunnen rond de tafel plaatsnemen. Wij zoeken nog mensen die geïnterviewd willen worden! Graag contact opnemen met:

<http://autismehoogeveen.webklik.nl>

Werkplaats Burgerparticipatie

Met het oog op alle transities in (jeugd)zorg, welzijn, onderwijs en werk is één van de acties van het ANG het realiseren van meer bekendheid met autisme binnen en bij gemeenten.

Zorgbelang Groningen gaat starten met werkplaatsen burgerparticipatie i.s.m. en diverse gemeenten.

De vraag 'wat betekenen de veranderingen/transities in zorg en welzijn in brede zin voor de inwoners'?

Er worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd en vervolgens wil men tot verdieping komen in focusgroepen. Uiteindelijk zullen er voorstellen aan de gemeente voorgelegd worden voor oplossingen, ontwikkelingen etc. Bedoeling is natuurlijk dat gemeenten iets doen met de adviezen.

Meer over dit project: www.zorgvoorburgerparticipatie.nl

Sport en autisme: www.autismeindesport.nl

Het nieuwe schooljaar is begonnen en dus ook een nieuw sportseizoen!

Met de website proberen we mensen met autisme te ondersteunen bij het vinden van geschikte sportactiviteiten. We zijn voortdurend op zoek naar goede initiatieven in het land op het gebied van sport en autisme:

- sportclubs die leden met autisme expliciet verwelkomen
- sportdagen en gastlessen op school
- cursussen en thema-avonden
- sportieve vakanties
- hulpmiddelen bij het sporten, etc.

Voor het noorden zijn er helaas nog weinig activiteiten te melden. Weet je een activiteit die nog niet op de agenda staat? Geef het door! Ook verhalen, filmpjes en tips zijn welkom: www.autismeindesport.nl

CBS over cijfers autisme: Wat betekenen de cijfers?

Bron: NVA-AutiNieuws 7, september

In Nederland is door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voor het eerst nagegaan hoe vaak autisme spectrum stoornissen (ASS) in Nederland voorkomen. Het CBS maakte onlangs bekend dat 2,8 % van de Nederlandse kinderen (4 tot 12 jaar) volgens hun ouders een ASS heeft. Fijn, eindelijk cijfers, maar om deze cijfers te interpreteren is context nodig. Is het percentage opvallend hoog? En geven deze cijfers aanleiding om te spreken van een ASS-epidemie? Onze antwoorden zijn respectievelijk "Ja misschien" en "Nee".

Schatting lijkt hoog

We zien dat de CBS schatting hoger lijkt dan de internationale cijfers. Uit internatio-

naal onderzoek van de afgelopen 20 jaar, uit voornamelijk Noord-Amerika, Groot Britannië, Japan en China, blijkt dat er geen grote internationale verschillen zijn en dat de prevalentie van ASS rond de 0,6 tot 0,7% ligt. De meer recente en meest systematische onderzoeken wijzen op een iets hogere prevalentie, variërend van 1% tot 1,5%, dit geldt zowel voor kinderen als volwassenen. Hoe iets onderzocht wordt, maakt uit voor de cijfers die gevonden worden. Het CBS heeft ouders gevraagd aan te geven of er bij hun kind sprake was van autisme of een aanverwante ASS. Er werd niet expliciet gevraagd naar officiële diagnoses; in dit cijfer kunnen dus ook kinderen zijn opgenomen waarbij de ouders ASS vermoeden, maar waarbij het niet officieel is vastgesteld. Uit een vervolgvraag in het CBS onderzoek bleek 70% van de 2,8% in behandeling te zijn i.v.m. hun ASS diagnose, oftewel 1,9%. Dit percentage komt al dichterbij de buurt van de prevalentiecijfers zoals deze internationaal worden gerapporteerd.

Geen autisme epidemie

Internationaal zijn de prevalentieschattingen nu hoger dan vroeger. Het eerste prevalentieonderzoek in 1966 gaf een schatting van 0,04%. Recent onderzoek laat zien dat de huidige hogere prevalentieschatting vooral komt door toegenomen kennis en bewustzijn over ASS en het feit dat de huidige diagnostische criteria voor ASS breder zijn dan de criteria die decennia geleden werden gehanteerd. Of het verbreden van de ASS criteria al dan niet een goede ontwikkeling is, is een andere discussie. In ieder geval is het dus, ondanks dat tegenwoordig meer mensen een ASS diagnose krijgen, niet zo dat er sprake is van een ASS-epidemie.

Echte prevalentiestudie nodig voor betrouwbare cijfers

De vraag die blijft is waarom de cijfers in Nederland iets hoger zijn dan in internationaal onderzoek wordt gerapporteerd. Komt dit doordat we hier goede toegang hebben tot zorg? Komt het doordat we iemand eerder de diagnose ASS geven in plaats van te kijken of een andere beschrijving beter past bij de problemen van een kind? Het merendeel van de internationale cijfers is gebaseerd op uitgebreid onderzoek, waarin niet alleen bestaande diagnoses in kaart worden gebracht (zoals in de CBS cijfers), maar ook wordt gescreend (om tot dan toe ongediagnosticeerde gevallen op te sporen) en zorgvuldige diagnostische evaluaties worden gedaan om bestaande ASS diagnoses te verifiëren. Zoals een Amerikaanse autismeonderzoeker Isabelle Rapin eens zei: 'In mijn onderzoek ben ik heel erg precies in het diagnosticeren van autisme. Maar in mijn klinische praktijk ben ik bereid een kind een zebra te noemen als het label 'zebra' het kind toegang geeft tot de zorg die het nodig heeft.'

Om echt meer te weten over hoe vaak ASS voor komt in Nederland dient daarom eerst een prevalentiestudie te worden gedaan waarin we een screening laten volgen door gedegen diagnostiek. Alleen zo kan worden bepaald wat de prevalentie in Nederland is en hoe die zich verhoudt tot het aantal kinderen dat we behandelen op basis van een ASS diagnose. Pas dan kunnen we kijken of er sprake is van over- of onderdiagnostiek of over- of onderbehandeling. Belangrijke vragen, maar op basis van de huidige CBS cijfers is het pure speculatie om hier uitspraken over te doen.

Auteurs: Hilde Geurts¹, Sander Begeer² & Rosa Hoekstra³

¹ Hoogleraar autisme Universiteit van Amsterdam & Dr Leo Kannerhuis (NL)

² Universitair hoofddocent autisme Vrije Universiteit (NL)

³ Universitair docent autisme, The Open University (UK)

3

Wij hebben jouw nodig als collectant!

Collecteer jij ook mee voor het AutismeFonds? Van maandag 10 tot en met zaterdag 15 november kun je weer voor het AutismeFonds als collectant meedoen aan de collecte van de NSGK voor het Gehandicapte Kind. Hierbij gaat 50% van de opbrengst die door onze collectanten is opgehaald naar het AutismeFonds en de andere helft naar de NSGK zelf. De collecte van het NSGK wordt gehouden van **10 tot en met 15 november 2014**. De opbrengst gaat naar de Auti-Doe-Dagen van de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA).

Als je voor het AutismeFonds aan deze collecte van de NSGK wilt meedoen, dan kun je je hiervoor bij mij, Henri Mandemaker van het AutismeFonds, opgeven via henri.mandemaker@autisme.nl. Vermeld daarbij svp jouw adresgegevens en telefoonnummer(-s). Alvast heel hartelijk dank!

NVA-lezing UMCG – 19 november, Groningen

‘Er zit muziek in de driehoek’

Een verhaal over de kracht van de triade in de behandeling, verweven met live muziek. Spreker is mw. Drs. Ingeborg Siteur, psychiater en gezinstherapeut en met medewerking van pianist en componist Thijs Dercksen.

Om interacties tussen mensen te beschrijven is de driehoek een bruikbare vorm. De triade van patiënt, familie en behandelaar is zo’n driehoek.

Na een algemene introductie over menselijke interacties zal in de lezing worden ingegaan op de veranderingen in de dynamiek binnen een gezin, wanneer een van de gezinsleden verhoogd kwetsbaar blijkt.

Vervolgens wordt de aandacht gericht op de mogelijkheden die ontstaan, wanneer oplossingen binnen een behandeling gezamenlijk gezocht worden en verdriet en machteloosheid gedeeld.

Na stilgestaan te hebben bij de mening van de professionals in de gezondheidszorg over samenwerken met familie, zal een aantal modellen, die in Nederland gebruikt worden om de samenwerking binnen de triade vorm te geven, de revue passeren.

Tijd: 19.30 - 21.00 uur

Locatie: UMCG – Blauwe zaal – Groningen

Kosten: gratis toegang

Leden van de NVA en lezers van de Nieuwsflits ontvangen binnenkort een uitnodiging.

Sociale kaart ANG

Hier vindt u een overzicht van organisaties op het gebied van zorg- en dienstverlening. Het gaat om organisaties die ook of speciaal gericht zijn op ondersteuning aan mensen met ASS. De organisaties zijn ingedeeld naar levensgebieden.

www.autismegroningen.nl/sociale-kaart of www.autismedrenthe.nl/sociale-kaart

AGENDA

- 1 oktober – Informatieavond VGBelangenplatform, Groningen
- 4 oktober – AntiDoeDag, Dierenpark Overloon
- 8 oktober – AIC – thema-avond "Jonge kinderen met autisme"
- 9 oktober – Informatieavond VolgbaarOnderwijs, Haren
- 21 oktober – Mantelzorgers bijeenkomst, Veendam
- 25 oktober – Informatiemarkt Autisme, Hoogeveen
- 25 oktober – Anti-Doe-Avond, Luchtvaartpark Aviodrome Lelystad
- 31 oktober – NVA Autismecongres, Beatrixtheater Utrecht (met in ieder geval een lezing van Peter Vermeulen (van Autisme Centraal) en Annelies Spek)
- 6 november - AUTICAFF, Groningen
- 19 november – NVA-lezing UMCG met mw. Drs. Ingeborg Siteur

Autisme Netwerk
Groningen

AUTISMEKNOP - stel uw vraag

Via de MEE Autismeknop is het mogelijk per mail een vraag te stellen. U kunt ons alle mogelijke vragen stellen over elk levensgebied en over elke levensfase.

Bijvoorbeeld:

- Ik vermoed dat mijn kind autisme heeft. Hoe kom ik erachter of dit zo is?
- Ik zoek contact met andere mensen met ASS (Autisme Spectrum Stoornis)
- Mijn partner heeft ASS, ik wil graag ervaringen uitwisselen met lotgenoten.
- Ik zoek voor mijn kind met PDD-NOS een logeerboerderij.
- Mijn puber met Asperger dreigt te ontsporen. Kan ik hierover eens praten?
- Hoe kan ik omgaan met mijn kleinkind met ASS, waar ik twee dagen in de week op pas? Waar kan ik informatie vinden?
- Of .....

U vindt de **Autismeknop van MEE Groningen**: www.mee groningen.nl

Inloopochtenden

NVA
Autisme Info Centrum
Groningen

Elke maandag (m.u.v. schoolvakanties) van 9-12 u zitten in het Autisme Info Centrum vrijwilligers van de NVA voor u klaar. Het zijn mensen die persoonlijke ervaring hebben met autisme. Lotgenoten dus, waarbij u terecht kunt voor het uitwisselen van ervaringen, of voor het vinden van informatie. U bent van harte welkom! Zie ook: www.autismeinfocentrum.nl

Adres: MEE Groningen, Koeriersterweg 26A, 9727 AC Groningen.